

CISG Advisory Council: Stanovisko č. 8

Výpočet výšky náhrady škody podľa článku 75 a 76 CISG

Forma citácie: CISG-AC Stanovisko č. 8, Výpočet výšky náhrady škody podľa článku 75 a 76 CISG. Spravodajca: Profesor John Y. Gotanda, Villanova University School of Law, Villanova, Pennsylvania, USA. Prijaté CISG-AC na dvanástom zasadnutí v Tokiu, Japonsko, dňa 15.11.2008.

Reprodukcia stanoviska je povolená.

*Slovenský preklad: JUDr. Juraj Kotrusz, tvorca databázy CISG Slovakia – www.cisg.sk
Preklad do slovenského jazyka bol vytvorený so súhlasom CISG Advisory Council. Použitie prekladu je viazané na predchádzajúci súhlas jeho autora. Jediným autentickým znením stanoviska je anglické znenie.*

ERIC E. BERGSTEN, *Predseda*

MICHAEL JOACHIM BONELL, MICHAEL G. BRIDGE, ALEJANDRO M. GARRO, ROY M. GOODE, JOHN Y. GOTANDA, SERGEI N. LEBEDEV, PILAR PERALES VISCASILLAS, INGEBORG SCHWENZER, HIROO SONO, CLAUDE WITZ, *členovia*
SIEG EISELEN, *sekretár*¹

Článok 75 CISG

Ak došlo k odstúpeniu od zmluvy a ak primeraným spôsobom a v primeranom čase po odstúpení kupujúci už kúpil náhradný tovar alebo predávajúci už predal tovar, môže strana uplatňujúca náhradu škody požadovať úhradu rozdielu medzi kúpnou cenou ustanovenou v zmluve a cenou dohodnutou v náhradnom obchode, ako aj inú škodu, na ktorú je nárok podľa článku 74.

* CISG-AC je súkromnou iniciatívou podporovanou Institute of International Commercial Law pri Pace University School of Law a Centre for Commercial Law Studies, Queen Mary, University of London. Poradná rada Dohovoru o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG-AC) má za úlohu podporovať štúdium Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG) a presadzovať a pomáhať pri jeho jednotnom výklade.

Pri svojom prvom zasadnutí v Paríži v roku 2001 bol za predsedu CISG-AC zvolený na trojročné obdobie profesor Peter Schlechtriem z Freiburskej univerzity v Nemecku. Dr. Loukas A. Mistelis z Centre for Commercial Law Studies, Queen Mary bol zvolený za sekretára. CISG-AC pozostával z nasledovných členov: Professor Emeritus Eric E. Bergsten, Pace University; Prof. Michael Joachim Bonell, University of Rome La Sapienza; Prof. E. Allan Farnsworth, Columbia University School of Law; Prof. Alejandro M. Garro, Columbia University School of Law; Prof. Sir Roy M. Goode, Oxford; Prof. Sergei N. Lebedev, Maritime Arbitration Commission of the Chamber of Commerce and Industry of the Russian Federation; Prof. Jan Ramberg, Professor of Private Law, University of Stockholm, Faculty of Law; Rector, Graduate School of Law, Riga, Latvia: Prof. Peter Schlechtriem, Freiburg University; Prof. Hiroo Sono, Faculty of Law, Kyushu University; Prof. Claude Witz, Universität des Saarlandes and Strasbourg University. Na ďalších zasadnutiach bol profesor Jan Ramberg zvolený za predsedu CISG-AC na obdobie od júna 2004 do júna 2007 boli zvolení ďalší traja členovia Prof. Pilar Perales Viscasillas, Universidad Carlos III de Madrid, Prof. Ingeborg Schwenzler, University of Basel a Prof. John Y. Gotand, Villanova University School of Law. Na svojom 11. zasadnutí vo Wuhan, Čínska ľudová republika, bol Prof. Eric Bergsten z Pace University School of Law zvolený za predsedu CISG-AC a Prof. Sieg Eiselen z Katedry súkromného práva University of South Africa bol zvolený za sekretára.

Článok 76 CISG

(1) Pri odstúpení od zmluvy s bežnou cenou tovaru môže strana uplatňujúca náhradu škody, ktorá neuskutočnila kúpu alebo predaj podľa článku 75, požadovať rozdiel medzi kúpnu cenou určenou v zmluve a bežnou cenou platnou v čase odstúpenia od zmluvy, ako aj náhradu inej škody podľa článku 74. Ak však strana, ktorá uplatňuje náhradu škody, odstúpila od zmluvy až po prevzatí tovaru, je rozhodujúca bežná cena platná v čase tohto prevzatia namiesto bežnej ceny platnej v čase odstúpenia od zmluvy.

(2) Na účely predchádzajúceho odseku je bežnou cenou cena, ktorá prevláda v mieste, kde sa mal tovar dodať, alebo, ak tam taká cena nie je, bežná cena primeraného náhradného miesta, pričom sa vezme zreteľ na rozdiely v dopravných nákladoch tovaru.

STANOVISKO

1.1 Články 75 a 76 uvádzajú spôsoby výpočtu výšky náhrady škody v prípade, ak došlo k odstúpeniu od zmluvy.

1.2 Články 75 a 76 nenahrádzajú článok 74. Poskytujú však poškodenej strane alternatívne metódy na určenie výšky náhrady škody v prípade odstúpenia od zmluvy.

1.3 Náhrada škody poskytnutá na základe článkov 75 alebo 76 nemá dostať poškodenú stranu do lepšieho ekonomického postavenia, než v akom by bola v prípade, ak by bola zmluva riadne plnená.

2.1 Podľa článku 75 má poškodená strana nárok na náhradu škody predstavujúcej rozdiel medzi kúpnu cenou stanovenou v zmluve a cenou dohodnutou v rámci náhradného obchodu.

2.2 Kúpna cena stanovená v zmluve je cena výslovne uvedená v zmluve alebo cena určená podľa článku 55.

2.3 Cena dohodnutá v náhradnom obchode môže byť použitá na výpočet výšky náhrady škody podľa článku 75 len v prípade, ak poškodená strana uzavrela náhradný obchod primeraným spôsobom a v primeranom čase.

2.4 V prípade, ak bol náhradný obchod uzavretý poškodenou stranou neprimeraný, výška náhrady škody môže byť vypočítaná podľa článku 76 alebo článku 74.

3. Poškodená strana, ktorá má nárok na náhradu škody podľa článku 75, môže mať naďalej aj nárok na náhradu inej škody podľa článku 74.

4.1 Podľa článku 76 má poškodená strana nárok na náhradu škody predstavujúcu rozdiel medzi kúpnu cenou určenou v zmluve a bežnou cenou.

4.2 Na účely výpočtu výšky náhrady škody podľa článku 76 je nevyhnutné, aby zmluva výslovne alebo nepriamo určovala kúpnu cenu za tovar.

4.3 Bežná cena je cena, ktorá je vo všeobecnosti požadovaná za takýto tovar pri porovnateľných podmienkach v danom odvetví obchodu.

4.4 Bežnú cenu je potrebné stanoviť vzhľadom k momentu, kedy došlo k odstúpeniu od zmluvy, teda k momentu, kedy došlo k prejavu vôle odstúpiť od zmluvy. Ak však ešte pred odstúpením od zmluvy došlo k dodaniu tovaru, bežnú cenu je potrebné stanoviť vzhľadom k momentu, kedy bol tovar dodaný.

4.5 (a) Bežnú cenu je potrebné určiť vzhľadom k miestu, kde malo dôjsť k odovzdaniu tovaru.

(b) Ak v mieste, kde malo dôjsť k odovzdaniu tovaru nie je možné určiť bežnú cenu, je potrebné ju určiť vzhľadom k primeranému náhradnému miestu.

5. Ak zmluva neurčuje cenu alebo ak neexistuje bežná cena v zmysle článku 76, náhradu škody je možné vypočítať podľa článku 74.

6. Poškodená strana, ktorá má nárok na náhradu škody podľa článku 76, môže mať naďalej aj nárok na náhradu inej škody podľa článku 74.

KOMENTÁR

1.1 Články 75 a 76 uvádzajú spôsoby výpočtu výšky náhrady škody v prípade, ak došlo k odstúpeniu od zmluvy.

1.1.1 V prípade porušenia zmluvnej povinnosti poskytuje Dohovor poškodenej strane rôzne prostriedky nápravy, vrátane nároku na náhradu škody.¹ Metódy výpočtu náhrady škody sú uvedené v článkoch 74 až 76.²

1.1.2 Účelom týchto ustanovení je dostať poškodenú stranu do takého ekonomického postavenia, v akom by bola, ak by bola zmluva riadne plnená.³ Na dosiahnutie tohto cieľa umožňuje článok 74 tak náhradu skutočnej škody, ako aj náhradu ušlého zisku.⁴ Články 75 a 76 uvádzajú pravidlá, podľa ktorých môže poškodená strana určiť výšku náhrady škody v prípade, ak došlo k odstúpeniu od zmluvy.⁵ Článok 75 uvádza metódu výpočtu výšky náhrady škody v prípade, ak poškodená strana odstúpila od zmluvy a uzavrela náhradný obchod. Ak poškodená strana odstúpila od zmluvy a neuzavrela náhradný obchod, článok 76 jej umožňuje vypočítať náhradu škody na základe abstraktných údajov, ak sú splnené určité podmienky.

¹ Pozri čl. 45, 61 CISG. Hoci pravidlá pre výpočet výšky náhrady škody sú uvedené v článkoch 74 až 77, množstvo iných článkov môže tento nárok, prípadne jeho výšku, ovplyvniť. Pozri čl. 6, 7, 8, 9, 66, 80, 85, 86, 87, 88.

² Pozri čl. 74 – 76 CISG. Článok 77 obsahuje pravidlá pre limitovanie výšky náhrady škody. Pozri čl. 77 CISG. Články 79 a 80 uvádzajú prípady vylúčenia zodpovednosti za škodu. Pozri čl. 79, 80 CISG.

³ Pozri H. Stoll & G. Gruber in P. SCHLECHTRIEM & I. SCHWENZER, COMMENTARY ON THE U.N. CONVENTION ON THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS, 2. vydanie, Oxford, New York, 2005, čl. 74, 2; J. HONNOLD, UNIFORM LAW FOR INTERNATIONAL SALES, 3. vydanie, Kluwer, The Hague, 1999, ods. 403 (cituje TREITEL, REMEDIES, 1998, 82).

⁴ Pre informácie o výpočte výšky náhrady škody pozri CISG-AC Stanovisko č. 6, Výpočet výšky náhrady škody podľa článku 74 CISG (jar 2006)

⁵ Pozri čl. 75, 76 CISG

1.2 Články 75 a 76 nenahrádzajú článok 74. Poskytujú však poškodenej strane alternatívne metódy na určenie výšky náhrady škody v prípade odstúpenia od zmluvy.

1.2.1 V prípade, ak došlo k odstúpeniu od zmluvy, články 75 a 76 poskytujú alternatívne metódy pre výpočet výšky náhrady škody. Tieto ustanovenia však nemajú imperatívnu povahu; poškodená strana si môže vybrať, či chce výšku náhrady škody určiť pomocou nich.⁶ Články 75 a 76 teda nenahrádzajú článok 74, ale ho dopĺňajú a uplatňujú sa v nadväznosti naň.⁷

1.2.2 Pre poškodenú stranu môže byť výhodnejší výpočet výšky náhrady škody pomocou článku 75 alebo 76, než výpočet pomocou článku 74, nakoľko nárokovanie si náhrady škody podľa článku 74 vyžaduje, aby poškodená strata preukázala s rozumnou mierou istoty, že utrpela škodu, v dôsledku čoho musí poškodená strana „odhaliť svoje účty“, teda „... zverejniť svoje vlastné účtovníctvo, zákazníkov a iné obchodné vzťahy, atď.“⁸ Na rozdiel od toho, články 75 a 76 nevyžadujú zverejnenie takýchto informácií za účelom uplatňovania si nároku na náhradu škody.

1.3 Náhrada škody poskytnutá na základe článkov 75 alebo 76 nemá dostať poškodenú stranu do lepšieho ekonomického postavenia, než v akom by bola v prípade, ak by bola zmluva riadne plnená.

1.3.1 Náhrada škody podľa článkov 75 a 76, rovnako ako náhrada škody podľa článku 74, plní kompenzačnú funkciu a nemá privodiť poškodenej strane zisk. Z toho dôvodu poskytnutie náhrady škody na základe týchto ustanovení nemá dostať poškodenú stranu do lepšej ekonomickej pozície, než v akej by bola v prípade, ak by bola zmluva riadne plnená.⁹ Napríklad poškodený kupujúci, ktorý odstúpil od zmluvy a uzavrel náhradný obchod za vyššiu kúpnu cenu, aby dokázal plniť zmluvy voči ďalším kupujúcim, si nemôže nárokovať aj náhradu škody za rozdiel medzi pôvodnou kúpnu cenou a cenou náhradného obchodu, a zároveň aj ušlý zisk z následného predaja.¹⁰

⁶ Pozri P. HUBER & A. MULLIS, THE CISG - A NEW TEXTBOOK FOR STUDENTS AND PRACTITIONERS, Sellier, München, 2007, § 13(VII)(1).

⁷ Články 75 a 76 sa uplatňujú tiež v spojitosti s článkom 77. Napríklad hoci článok 75 nevyžaduje od poškodenej strany, aby uzavrela náhradný obchod, neuzavretie takéhoto obchodu môže znamenať porušenie povinnosti podľa článku 77 urobiť opatrenia na zmenšenie straty. Pozri čl. 77 CISG; pozri tiež *Rozhodcovský rozsudok*, Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry 6 jún 2000, CISG-Online č. 1249 (Pace) (Rozhodcovský súd uviedol, že poškodená strana nesplnila povinnosť urobiť opatrenia na zmenšenie straty tým, že neodstúpila od zmluvy a neuzavrela náhradný obchod.) Náhrada škody určená pomocou článku 76 môže byť tiež ovplyvnená článkom 77, keď požiadavka urobiť opatrenia na zmenšenie straty môže zahŕňať aj povinnosť uzavrieť náhradný obchod, v dôsledku ktorého bude výška náhrady škody nižšia, než by bola v prípade výpočtu výšky náhrady škody pomocou abstraktných hodnôt na základe článku 76. Pozri Huber & Mullis, The CISG § 13(VII)(3)(b).

⁸ P. SCHLECHTRIEM, CALCULATION OF DAMAGES IN THE EVENT OF ANTICIPATORY BREACH UNDER THE CISG, 2006, §§ I, III (dostupné na <<http://www.cisg-online.ch/cisg/FS%20Hellner.pdf>>) (“SCHLECHTRIEM, CALCULATION OF DAMAGES”); pozri tiež CISG-AC Stanovisko č. 6, Výpočet výšky náhrady škody podľa článku 74 CISG (jar 2006).

⁹ Pozri SCHLECHTRIEM, CALCULATION OF DAMAGES, *op. cit.* (tvrdí, že “výpočet výšky náhrady škody na základe abstraktných trhových cien môže spočiatku viesť k zvláštnym výsledkom“ a „zabrániť vzniku neoprávneného zisku je možné prostredníctvom povinnosti urobiť opatrenia na zmenšenie straty obsiahnutej v čl. 77 CISG.“)

¹⁰ Pozri NEMECKO, LG München (Prípad nábytku), 6 apríl 2000, CISG-Online.ch 665, anglický preklad prístupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000406g1.html>>.

2.1 Podľa článku 75 má poškodená strana nárok na náhradu škody predstavujúcej rozdiel medzi kúpnu cenou stanovenou v zmluve a cenou dohodnutou v rámci náhradného obchodu.

2.1.1 Článok 75 poskytuje metódu pre výpočet výšky náhrady škody v prípade, ak došlo k odstúpeniu od zmluvy a „kupujúci už kúpil náhradný tovar alebo predávajúci už predal tovar“.¹¹ V tomto prípade má poškodená strana nárok na „úhradu rozdielu medzi kúpnu cenou ustanovenou v zmluve a cenou dohodnutou v náhradnom obchode, ako aj inú škodu, na ktorú je nárok podľa článku 74.“¹²

2.1.2 Účelom článku 75 je zabezpečiť, že poškodená strana získa prospech z obchodu na základe zmluvy, od ktorej bolo odstúpené, ak táto strana podnikne kroky na zníženie straty v podobe uzavretia náhradného obchodu.¹³ Zmysel článku 75 bol vysvetlený nasledovne:

Ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy v dôsledku porušenia povinnosti kupujúceho, predávajúci je oprávnený predat' tovar inej osobe. Vo všeobecnosti bude v jeho záujme uskutočniť takýto predaj. Rovnako ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy v dôsledku porušenia povinnosti predávajúceho, kupujúci bude mať záujem kúpiť obdobný tovar od iného predávajúceho. Ak dokáže poškodená strana predat' alebo zabezpečiť náhradný tovar, škoda čo do výsledku obchodu v tomto prípade nevznikne. Článok 75 na túto skutočnosť prihliada a poskytuje osobitné pravidlá pre výpočet výšky náhrady škody v takomto prípade.¹⁴

2.2 Kúpna cena stanovená v zmluve je cena výslovne uvedená v zmluve alebo cena určená podľa článku 55.

2.2.1 Aby sme mohli vypočítať výšku náhrady škody podľa článku 75, musí existovať „kúpna cena ustanovená v zmluve“. „Kúpna cena ustanovená v zmluve“ je cena výslovne alebo nepriamo vyjadrená v pôvodnej zmluve, od ktorej bolo odstúpené, alebo kúpna cena pôvodnej zmluvy určená podľa článku 55.¹⁵ Článok 55 uvádza, že v prípade, ak sa zmluva „platne uzavrela“, ale nie je v nej výslovne alebo nepriamo ustanovená kúpna cena a neobsahuje ani ustanovenie umožňujúce jej určenie, „predpokladá sa“, že strany, pokiaľ neprejavili inú vôľu, nepriamo určili kúpnu cenu zodpovedajúcu kúpnej cene, ktorá sa všeobecne účtovala v dobe uzavretia zmluvy za taký tovar za porovnateľných okolností v príslušnom obchodnom odvetví.¹⁶

2.3 Cena dohodnutá v náhradnom obchode môže byť použitá na výpočet výšky náhrady škody podľa článku 75 len v prípade, ak poškodená strana uzavrela náhradný obchod primeraným spôsobom a v primeranom čase.

2.3.1 V súlade s článkom 75 je možné nahradiť škodu len v prípade, ak: (1) kupujúci porušil zmluvu a predávajúci predal tovar alebo v prípade, ak predávajúci porušil zmluvu a kupujúci si zaobstaral obdobný tovar; a (2) náhradný obchod bol vzhľadom na okolnosti primeraný.¹⁷

¹¹ Pozri čl. 75 CISG

¹² Pozri *id.*

¹³ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 1.

¹⁴ Pozri V. Knapp, in C. BIANCA & M. BONNELL, COMMENTARY ON THE INTERNATIONAL SALES LAW, THE 1980 VIENNA SALES CONVENTION, Giuffrè, Milano, 1987, čl. 75, 2.1. Zásady UNIDROIT aj PECL obsahujú obdobné ustanovenia k článku 75 Dohovoru. Pozri čl. 7.4.5 Zásad UNIDROIT; čl. 9:506 PECL.

¹⁵ Pozri čl. 55 CISG. Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 76, 5.

¹⁶ Pozri čl. 55 CISG.

¹⁷ Pozri čl. 75 CISG

Poškodená strana teda musí konať ako “starostlivý a obozretný obchodník“ v súlade s rešpektovaním obchodných zvyklostí.¹⁸ Poškodená strana nemusí preskúmať všetky ponuky predtým, než uzavrie náhradný obchod. Je potrebné prihliadať na všetky okolnosti súvisiace s uzavretím náhradného obchodu, a preto aj náhradný obchod uzavretý za vyššiu cenu, než je priemerná trhovú cenu, môže spĺňať požiadavky primeranosti.¹⁹

Komentár Sekretariátu uvádza:

Aby bolo možné považovať náhradný obchod za primeraný... musí byť urobený takým spôsobom, pri ktorom bude tovar predaný za najvyššiu rozumne očakávanú sumu vzhľadom na okolnosti prípadu alebo bude obstaraný náhradný tovar za najnižšiu rozumne očakávanú sumu vzhľadom na okolnosti prípadu. Náhradný obchod teda nie je potrebné urobiť za identických podmienok (množstvo, kúpna cena, čas dodania), ako by to bolo v prípade pôvodnej zmluvy, od ktorej strana odstúpila.²⁰

2.3.2 Náhradný obchod je potrebné uskutočniť v primeranej dobe po odstúpení od zmluvy.²¹ Primeraná doba na uzavretie náhradného obchodu začína plynúť od momentu, kedy poškodená skutočne prejavila vôľu odstúpiť od zmluvy.²² Dĺžka trvania tejto primeranej doby bude okrem iného závisieť aj od existencie trhu s obdobným tovarom a jeho premenlivosti. Napríklad ak má tovar kolísavú trhovú cenu, primeraná doba na uzavretie náhradného obchodu bude pomerne krátka.²³ Naopak, ak ide o tovar, ktorý je sezónny alebo ojedinelý, primeraná doba na uzavretie náhradného obchodu môže byť dlhšia.²⁴

2.3.3 Niektoré sudy a komentátori uvádzajú, že výpočet výšky náhrady škody podľa článku 75 môže byť použitý aj v prípade, ak k uzatvoreniu náhradného obchodu došlo ešte pred odstúpením od zmluvy, za predpokladu, že povinná strana jasne vyhlásila, že nebude plniť svoje povinnosti zo zmluvy.²⁵ Tento názor však odporuje výslovnému zneniu článku 75, ktorý uvádza, že

¹⁸ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 6; *see also* ARBITRAL AWARD, ICC 8128/1995 (*Chemical fertilizer case*), CISG-Online.ch 526, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/958128i1.html>>.

¹⁹ Pozri ROZHODCOVSKÝ ROZSUDOK, ICC 8128/1995 (*Prípad chemických hnojív*), CISG-Online.ch 526, anglický preklad prístupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/958128i1.html>> (je potrebné prihliadať na okolnosti, ako je časová tieseň, pri určovaní, či bola cena v rámci náhradného obchodu primeraná); *pozri tiež* Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 6.

²⁰ Pozri Komentár Sekretariátu, čl. 71 [zodpovedal v čase príprav článku 75 CISG], 4 (*prístupný na* <<http://cisgw3.law.pace.edu/cisg/text/secomm/secomm-75.html>>). Komentár Sekretariátu sa vzťahuje na prípravnú verziu Dohovoru z roku 1978. Neexistuje oficiálny komentár k CISG. Napriek tomu uvedený Komentár odráža názory Sekretariátu na účel jednotlivých ustanovení a výsledky prípravných prác Pracovnej skupiny a poskytuje cennú pomôcku pre analýzu oficiálneho znenia CISG. *Pozri* A. KRITZER, GUIDE TO PRACTICAL APPLICATIONS OF THE UNITED NATIONS CONVENTION ON CONTRACTS FOR THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS, Kluwer, 1990 (“Komentár [Sekretariátu] predstavuje najbližší dostupný ekvivalent oficiálneho komentáru CISG a v otázkach, ktorých sa dotýka, predstavuje najhodnovernejšie vyjadrenie účelu Dohovoru, aké možno nájsť.”).

²¹ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 7.

²² Pozri Komentár Sekretariátu, *op. cit.*, čl. 71, 5.

²³ Pozri *napr.* NEMECKO, OLG Hamburg (*Prípad železného molybdénu*), 28 február 1997, CISG-Online.ch 261, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970228g1.html>>.

²⁴ Pozri *napr.* NEMECKO, OLG Düsseldorf (*Prípad topánok*), 14 január 1994, CISG-Online.ch 119, anglický preklad prístupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/940114g1.html>> (uviedol, že tri mesiace sú primeraná doba v prípade sezónneho tovaru).

²⁵ Pozri NEMECKO, OLG Hamburg (*Prípad železného molybdénu*), 28 február 1997, CISG-Online.ch 261, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970228g1.html>>. (umožnil výpočet náhrady škody podľa článku 75 napriek tomu, že oficiálne nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, nakoľko bolo potrebné uznať férovosť takehoto konania v zmysle princípu dobrej viery). *Pozri* Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 5.

k uzatvoreniu náhradného obchodu má dôjsť „po odstúpení“ od zmluvy. Odstúpenie od zmluvy je nevyhnutným predpokladom pre uzatvorenie náhradného obchodu z dôvodu, že odstúpením od zmluvy zanikajú práva zmluvných strán pôvodnej zmluvy a poškodená strana má voľnú možnosť hľadať príležitosť pre získanie plnenia inde.²⁶

2.3.4 Náhradný obchod musí navyše predstavovať náhradu za zmluvu, od ktorej bolo odstúpené. Určenie, že konkrétny obchod predstavuje náhradný obchod môže byť pre poškodenú stranu obtiažne, ak uzatvára množstvo obchodov obdobných tomu, od ktorého táto strana odstúpila. V takomto prípade má poškodená strana niekoľko možností: označí náhradný obchod ešte predtým než ho uzavrie alebo za náhradný obchod bude považovaný prvý obchod po odstúpení od zmluvy alebo bude postupovať na základe abstraktných údajov podľa článku 76.²⁷ Nie je nevyhnutné, aby boli podmienky náhradného obchodu identické ako v prípade zmluvy, od ktorej bolo odstúpené, ale je možné, že dôjde k úprave výšky náhrady škody v dôsledku rozdielov medzi ustanoveniami jednotlivých zmlúv z dôvodu, že kvôli nim došlo k ušetreniu určitých nákladov alebo k dodatočným výdavkom.²⁸

2.4 V prípade, ak bol náhradný obchod uzavretý poškodenou stranou neprimeraný, výška náhrady škody môže byť vypočítaná podľa článku 76 alebo článku 74.

2.4.1 Podmienkou pre priznanie náhrady škody podľa článku 75 je preukázanie, že náhradný obchod bol „primeraný“.²⁹ Existujú rôzne názory na vhodnú metódu výpočtu výšky náhrady škody v prípade, ak poškodená strana uzavrela náhradný obchod, ktorý sa ukázal ako neprimeraný.

2.4.2 Podľa jednej teórie je situácia kedy poškodená strana uzavrela náhradný obchod, ktorý nebol primeraný, rovnaká ako situácia, kedy poškodená strana neuzavrela žiadny náhradný obchod.³⁰ V tomto prípade môže byť výška náhrady škody vypočítaná na základe abstraktných údajov postupom podľa článku 76 (napríklad ak existuje „cena určená v zmluve“ a „bežná cena tovaru“).³¹ Ak však náhrada škody nemôže byť vypočítaná postupom podľa článku 76, mala by byť vypočítaná podľa článku 74. Rozsudok OLG Hamm zo 16 januára 1992 uplatňuje túto teóriu.³² V tomto prípade v dôsledku porušenia povinnosti kupujúcim odstúpil predávajúci od zmluvy o kúpe 200 ton slaniny a následne predal tovar inému kupujúcemu za približne 25 % pôvodnej kúpnej ceny. Súd rozhodol, že existoval nárok na odstúpenie od zmluvy, ale náhradný obchod nebol uskutočnený „primeraným spôsobom“, a preto nie je možné aplikovať článok 75. Súd preto vyčíslil výšku náhrady škody podľa článku 76 na základe abstraktných údajov namiesto toho, aby postupoval podľa konkrétnych údajov podľa článku 75.³³

²⁶ Pozri NEMECKO, OLG Bamberg (*Prípad textilu*), 13 január 1999, CISG-Online.ch 516, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/990113g1.html>> (výpočet náhrady škody podľa článku 75 nebolo možné použiť na prípad, kedy poškodený kupujúci uzavrel náhradný obchod skôr, než odstúpil od zmluvy.) Bolo preto potrebné vypočítať výšku náhrady škody podľa článku 74.

²⁷ Pozri Knapp, *op. cit.*, čl. 76, § 2.4; pozri HONNOLD, *op. cit.*, § 410.1.

²⁸ Pozri Komentár Sekretariátu, *op. cit.*, čl. 71, 3-4.

²⁹ Pozri *id.* 4.

³⁰ Pozri *id.* 6.

³¹ Pozri Knapp, *op. cit.*, čl. 75 § 2.6.

³² Pozri NEMECKO, OLG Hamm (*Prípad mrazenej slaniny*), 22 september 1992, CISG-Online.ch 75, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/920922g1.html>> (uvádza, že v tejto situácii je potrebné použiť článok 76).

³³ Pozri *id.*

2.4.3 Ďalším spôsobom určenia výšky náhrady škody v prípade, ak bol náhradný obchod uznaný za neprímeraný, je výpočet podľa článku 75, ale s úpravou výšky ceny náhradného obchodu vo vzťahu k faktoru, ktorý spôsobil neprímeranosť obchodu.³⁴ V zmysle tohto prístupu by si poškodená strana nemohla nárokovat' vyššiu náhradu škody, než akú by mohla získať v prípade, ak by bol náhradný obchod primeraný.³⁵ Tento prístup však nie je v súlade s výslovnou formulovanou podmienkou podľa článku 75, v zmysle ktorého má byť náhradný obchod urobený „primeraným spôsobom a v primeranej dobe po odstúpení od zmluvy.“³⁶ Navyše na takéto prispôbenie výšky náhrady škody za účelom dosiahnutia výsledku obdobného primeranému náhradnému obchodu, by si vyžadovalo podrobné skúmanie trhovej ceny tovaru. Z toho dôvodu v prípade, ak má tovar trhovú cenu, výpočet náhrady škody v prípade neprímeraného náhradného obchodu s využitím úpravy výšky náhrady škody podľa uvedeného prístupu v zmysle článku 75 povedie takmer vždy k rovnakému výsledku ako výpočet náhrady na základe abstraktných údajov v zmysle článku 76.³⁷

2.4.4 Ak poškodená strana uzavrela náhradný obchod neprímeraným spôsobom, je v súlade s konštrukciou a účelom úpravy náhrady škody obsiahnutej v Dohovore odopriet' v tomto prípade aplikáciu článku 75 a namiesto toho umožniť poškodenej strane vyčísliť výšku náhrady škody na základe abstraktných údajov podľa článku 76 alebo na základe konkrétnych údajov podľa článku 74. Tento prístup podporuje aj Komentár Sekretariátu:

Ak predaj tovaru tretej osobe alebo kúpa náhradného tovaru neboli urobené primeraným spôsobom a v primeranej dobe po odstúpení od zmluvy, výšku náhrady škody je potrebné určiť ako keby nedošlo k žiadnemu náhradnému obchodu. Preto je potrebné v tomto prípade aplikovať článok 72 [zodpovedal v čase prípravy článku 76 CISG] a prípadne článok 70 [zodpovedal v čase prípravy článku 74 CISG].³⁸

3. Poškodená strana, ktorá má nárok na náhradu škody podľa článku 75, môže mať nad'alej aj nárok na náhradu inej škody podľa článku 74.

3.1 Podľa článku 75 má poškodená strana aj nárok na náhradu „inej škody“ podľa článku 74. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť, že poškodená strana bude plne odškodnená aj v prípade, ak jej nároky nie sú plne uspokojené formuláciou článku 75.³⁹ Výraz „iná škoda“ umožňuje poškodenej strane nárokovat' si popri náhrade škody určenej podľa článku 75 aj náhradu incidenčnej a následnej škody.⁴⁰ „Iná škoda“ môže okrem iného zahŕňať: (1) náklady spojené

³⁴ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 9.

³⁵ Pozri *id.*

³⁶ Pozri čl. 75 CISG. Jeden právny teoretik uviedol, že „toto riešenie by vytvorilo neprímeranú neistotu a je príliš vzdialené od výslovného znenia ustanovení, ktoré v týchto prípadoch výslovnou poukazujú buď na čl. 76, alebo čl. 74 CISG.“ HUBER, *op. cit.*, § 13(VII)(2)(a)(bb) Fn.1051.

³⁷ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 9.

³⁸ Pozri Komentár Sekretariátu, *op. cit.*, čl. 71, 6. Hoci Zásady UNIDROIT ani PECL výslovnou neupravujú postup pre výpočet náhrady škody v prípade, ak bol náhradný obchod neprímeraný, ich ustanovenia o výpočte výšky náhrady škody sú analogické k ustanoveniam Dohovoru, a preto je potrebné predpokladať rovnaké závery aj v prípade týchto dokumentov. Pozri čl. 7.4.1-7.4.6 Zásad UNIDROIT; pozri čl. 9:506 a 9:507 PECL.

³⁹ Pozri HONNOLD, *op. cit.*, § 415.

Zásady UNIDROIT a PECL uvádzajú, že v prípade, ak ustanovenie o trhovej cene neposkytuje poškodenej strane „prospech z obchodu“, strana môže požadovať náhradu ďalšej škody. Pozri čl. 7.4.6 Zásad UNIDROIT; pozri čl. 9:507 PECL. Americký Uniform Commercial Code (U.C.C.) umožňuje náhradu incidenčnej a následnej škody (vrátane ušlého zisku), ak ustanovenie o trhovej cene neodškodní poškodenú stranu úplne. Pozri U.C.C. § 2-708 ods. 2; pozri tiež U.C.C. §§ 2-706, 2-712.

⁴⁰ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 10; pozri FLECHTNER, *Remedies under the New International Sales*

s uzatvorením náhradného obchodu podľa článku 75;⁴¹(2) stratu spôsobená omeškaním v dôsledku zabezpečovania náhradného obchodu;⁴²(3) stratu v dôsledku zmeny úrokových sadzieb alebo výmenného kurzu, ku ktorej došlo medzi dňom, kedy malo dôjsť k pôvodnému obchodu a dňom, kedy došlo k náhradnému obchodu;⁴³ (4) náklady predávajúceho vzniknuté pri neúspešnom ponúkaní tovaru alebo náklady na skladovanie tovaru⁴⁴ a (5) náklady vzniknuté pri plnení pôvodnej zmluvy, ktorá bola ukončená.⁴⁵

3.2 V prípade niektorých transakcii nie je primerané priznať náhradu ušlého zisku ako „inej škody“. Takýmto prípadom je napríklad situácia, kedy náhradný obchod priniesol poškodenej strane rovnaký zisk ako jej mala poskytnúť pôvodná zmluva, od ktorej bolo odstúpené.⁴⁶ V takomto prípade, kedy náhradný obchod sám osebe nahradil ušlý zisk z pôvodnej zmluvy, by ďalšie priznanie náhrady ušlého zisku dostalo poškodenú stranu do lepšieho ekonomického postavenia, než v akom by bola, keby bola zmluva riadne plnená.

3.3 Rozsudok LG München zo 6 apríla 2000 poskytuje príklad takejto situácie.⁴⁷ Predávajúci v tomto prípade porušil zmluvu tým, že nedodal kupujúcemu nábytok, ktorý plánoval kupujúci ďalej predat' tretej osobe. Kupujúci bol nútený kúpiť náhradný nábytok za vyššiu cenu a následne splnil svoju zmluvu s treťou osobou. Okresný súd zamietol nárok kupujúceho na náhradu ušlého zisku z dôvodu, že poskytnutie náhrady škody kupujúcemu na základe straty z náhradného obchodu v zmysle článku 75 úplne odškodnilo kupujúceho.⁴⁸ Kombinácia zisku získaného z predaja tretej osobe a náhrada škody poskytnutá na základe článku 75 plne kompenzovala očakávania kupujúceho z obchodu.

3.4 Bolo by tiež neprimerané, aby bola poškodenej strane nahradená škoda na základe článku 75 a navyše aj ušlý zisk z predaja v obchode podľa článku 74 ako „inej škody“. Poškodená strana

Convention: The Perspective from Article 2 of the U.C.C., 8 J.L. & COM. s. 53, 97-107 (1988) s. 53, 95.

⁴¹ Pozri AUSTRÁLIA, Downs Investments v. Perwaja Steel, Najvyšší súd Queensland, 17 november 2000, CISGOnline.ch 587 (priznal predávajúcemu náhradu nákladov spojených so zabezpečením ďalšej lode pre dodanie tovaru náhradnému kupujúcemu).

⁴² Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 10; pozri tiež USA, *Delchi Carrier S.p.A. v. Rotorex Corp.*, U. S. Court of Appeals (2d Circuit), 6 december 1995, CISG-Online.ch 140 (uvádza, že náklady na prácu spojené so zastavením stroja v dôsledku porušenia zmluvy by mohli byť nahradené, ak by išlo o mimoriadne náklady).

⁴³ Pozri NEMECKO, LG Krefeld (*Prípad topánok*), 28 apríl 1993, CISG-Online.ch 101 (“Iná škoda, ktorá bola nahradená predávajúcemu predstavovala náklady na advokáta, ktorého si predávajúci zabezpečil, aby mohol odstúpiť od zmluvy, úrok, ktorý predávajúci platil za vzniknuté pôžičky a stratu spôsobenú znehodnotením talianskej líry v období odo dňa, kedy mal kupujúci podľa zmluvy zaplatiť kúpnu cenu.”)

⁴⁴ Pozri ŠVAJČIARSKO, HG Aargau (*Prípad príborov*), 26 september 1997, CISG-Online.ch 329, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970926s1.html>> (v prípade, keď kupujúci odmietol prevziať tovar, ktorý mu bol ponúknutý predávajúcim, bola priznaná náhrada inej škody, ktorá zahŕňala kúpnu cenu za tovar, ktorý nemohol predávajúci ďalej predat' a prepravné náklady vzniknuté pri neúspešnom ponúkaní tovaru); pozri tiež USA, *Delchi Carrier S.p.A. v. Rotorex Corp.*, U. S. Court of Appeals (2d Circuit), 6 december 1995, CISG-Online.ch 140 (priznal náhrady škody za náklady na naloženie, colné poplatky a ďalšie náklady spojené s odmietnutím a vrátením vadného tovaru.)

⁴⁵ Pozri ROZHODOVSKÝ ROZSUDOK, ICC 8128/1995 (*Prípad chemických hnojív*), CISG-Online.ch 526, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/958128i1.html>> (poskytol kupujúcemu náhradu nákladov na kúpu nových vriec použitých v náhradnom obchode, nakoľko na základe pôvodnej zmluvy kupujúci dodal predávajúcemu špeciálne vrecia, ktoré mali byť použité na dodávku tovaru.); pozri tiež USA, *Delchi Carrier S.p.A. v. Rotorex Corp.*, U. S. Court of Appeals (2d Circuit), 6 december 1995, CISG-Online.ch 140 (priznal náhradu škody za stroje, ktoré boli kúpené len za účelom ich využitia s tovarom, ktorý nebol dodaný.)

⁴⁶ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 11.

⁴⁷ Pozri NEMECKO, LG München (*Prípad nábytku*), 6 apríl 2000, CISG-Online.ch 665, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000406g1.html>>.

⁴⁸ Pozri *id.*

by týmto spôsobom získala dvojnásobné odškodnenie, ak by jej bola priznaná náhrada škody vzniknutej pri náhradnom obchode a ušlý zisk z predaja v obchode, ktorý vychádza z predpokladu, že náhradný obchod sa nikdy neuskutočnil.⁴⁹ Poškodená strana si musí zvoliť medzi postupom podľa článku 75 alebo požadovať náhradu ušlého zisku z predaja v obchode podľa článku 74, ale nemôže požadovať oba nároky súčasne.⁵⁰ Avšak v prípade klasického predajcu tovaru v obchode je potrebné považovať uskutočnenie ďalšieho obchodu nie za náhradný obchod za ten neuskutočnený, ale za ďalší samostatný obchod.⁵¹ V takomto prípade, kedy k následnému obchodu došlo bez ohľadu na odstúpenie od pôvodnej zmluvy, predajca v obchode môže vypočítavať náhradu škody podľa článku 76 alebo 74 a navyše vykázat aj zisk zo spomenutého následného obchodu.

4.1 Podľa článku 76 má poškodená strana nárok na náhradu škody predstavujúcu rozdiel medzi kúpnu cenou určenou v zmluve a bežnou cenou.

4.1.1 Článok 76 uvádza, že ak poškodená strana odstúpila od zmluvy a neuzavrela náhradný obchod v zmysle článku 75, má právo na náhradu škody predstavujúcu „rozdiel medzi kúpnu cenou určenou v zmluve a bežnou cenou platnou v čase odstúpenia od zmluvy, ako aj náhradu inej škody podľa článku 74.“⁵² Tento prístup sa nazýva aj výpočet náhrady škody na základe abstraktných údajov, ako protiklad výpočtu výšky náhrady škody na základe konkrétnych údajov zakotveného v článku 75.⁵³

4.1.2 Článok 76 predstavuje alternatívu k článku 75 v prípade, ak došlo k odstúpeniu od zmluvy, ale (1) poškodený kupujúci nekúpil náhradný tovar postupom podľa článku 75 alebo (2) poškodený predávajúci nepredal ďalej tovar v zmysle uvedeného ustanovenia.⁵⁴ Je však potrebné uviesť, že výpočet náhrady škody na základe konkrétnych údajov podľa článku 75 je vo všeobecnosti preferovaný oproti výpočtu na základe abstraktných údajov uvedeného v článku 76 a zvyčajne sa uplatní vždy, ak sú naplnené predpoklady pre aplikáciu článku 75.⁵⁵

4.1.3 Účel článku 76 je vysvetľovaný nasledovne:

⁴⁹ Pozri NEMECKO, OLG Hamburg (*Prípád riflí*), 26 november 1999, CISG-Online.ch 515, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/991126g1.html>> (zdôrazňuje nebezpečenstvo dvojnásobného odškodnenia).

⁵⁰ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 75, 11.

⁵¹ Pozri vo všeobecnosti Komentár k čl. 7.4.5 Zásad UNIDRIOT, 1.

⁵² Pozri čl. 76 ods. 1 CISG; cf. U.C.C. §§ 2-708(1) (náhrada škody predávajúcemu v závislosti od trhovej ceny), 2-713 (náhrada škody kupujúcemu v závislosti od trhovej ceny); pozri tiež FLECHTNER, *op. cit.*, s. 99 (analyzuje rozdiely medzi spôsobom výpočtu výšky náhrady škody podľa U.C.C. a CISG).

⁵³ Ako bolo uvedené, poškodená strana si môže nárokovať tiež náhradu škody podľa článku 74. Peter Schlechtriem však uvádza, že v niektorých prípadoch je pre poškodenú stranu výhodnejšie požadovať náhradu škody podľa článku 76. Pozri SCHLECHTRIEM, CALCULATION OF DAMAGES, *op. cit.*, § III (“Pravidlo trhovej ceny má mnoho výhod pre poškodenú stranu osobitne v prípade cezhraničných obchodov, nakoľko sa vyhýba preukazovaniu vzniku konkrétnej škody, čo môže byť niekedy obtiažne vzhľadom na rozličnosť procesných noriem týkajúcich sa hodnotenia dôkazov, otázky dôkazného bremena alebo miery do akej je potrebné skutočnosť preukázat alebo či má súd diskrečnú právomoc určiť výšku škody, ako je to v prípade § 287 Nemeckého kódexu civilného procesu.”)

⁵⁴ Pozri čl. 76 CISG.

⁵⁵ Pozri NEMECKO, OLG Hamm (*Prípád mrazenej slaniny*), 22 september 1992, CISG-Online.ch 75, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/920922g1.html>> (uvádza, že pri existencii náhradného obchodu je potrebné postupovať pri výpočte náhrady škody na základe konkrétnych údajov v zmysle článku 75, a nie na základe abstraktných údajov podľa článku 76).

[V zmysle článku 76,] nie je potrebné preukázanie skutočnej škody vzniknutej v dôsledku porušenia zmluvy. Toto pravidlo je postavené na predpoklade, že poškodený má právo uzavrieť náhradný obchod s cenou ako bola určená v pôvodnej zmluve. Povinná strana musí znášať náklady náhradného obchodu. Nemala by sa však zbaviť tejto povinnosti len z dôvodu, že poškodený neuzavrel takýto náhradný obchod, ale postupoval iným spôsobom.⁵⁶

4.1.4 Článok 76 môže byť použitý na výpočet náhrady škody dokonca aj v prípade, ak poškodená strana uzavrela náhradný obchod, a to v prípade, ak náhradná kúpa alebo ďalší predaj neboli uskutočnené primeraným spôsobom alebo v primeranej dobe po tom, ako došlo k odstúpeniu od zmluvy.⁵⁷ Nakoľko v tomto prípade nie sú naplnené predpoklady pre aplikáciu článku 75, výška náhrady škody sa vypočíta podľa článku 76 ako keby nedošlo k uzatvoreniu žiadneho náhradného obchodu.

4.1.5 Článok 76 môže byť na rozdiel od článku 75 použitý na výpočet výšky náhrady škody aj v prípade, ak je poškodená strana „trvale prítomná na trhu“ tovaru, ktorého sa obchod týka.⁵⁸ V prípade klasického predaja v obchode, kedy poškodený predávajúci vykonáva množstvo obchodov obdobných tomu, od ktorého odstúpil, nie je možné presne špecifikovať ten obchod, ktorý má predstavovať náhradný obchod, a preto je nemožné vypočítať výšku náhrady škody na základe konkrétnych údajov v zmysle článku 75.⁵⁹ Poškodená strana sa môže v tomto prípade domáhať náhrady škody vypočítanej na základe abstraktných kritérií v zmysle článku 76 a požadovať aj náhradu inej škody v zmysle článku 74.⁶⁰

4.2 Na účely výpočtu výšky náhrady škody podľa článku 76 je nevyhnutné, aby zmluva výslovne alebo nepriamo určovala kúpnu cenu za tovar.

4.2.1 Článok 76 uvádza, že bežná cena je „kúpna cena určená v zmluve“.⁶¹ Na rozdiel od článku 75, ktorý umožňuje, aby bola kúpna cena určená podľa článku 55, článok 76 vyžaduje, aby zmluva výslovne alebo aspoň nepriamo určovala výšku kúpnej ceny, nakoľko to predstavuje nevyhnutnú podmienku pre výpočet výšky náhrady škody podľa článku 76.⁶²

4.2.2 Podľa niektorých názorov by článok 76 mohol byť použiteľný aj na výpočet výšky náhrady škody v prípade zmlúv, ktoré ponechávajú určenie kúpnej ceny na neskôr.⁶³ Tento prístup vychádza z názoru, že princíp úplného odškodnenia by mal umožniť určenie kúpnej ceny

⁵⁶ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 76, 1.

⁵⁷ Pozri Komentár Sekretariátu, *op. cit.*, čl. 72 [v čase príprav zodpovedal čl. 76 CISG], 2.

⁵⁸ Pozri E.A. FARNSWORTH, FARNSWORTH ON CONTRACTS, 3d edition, Aspen, New York, 2004, s. 252; pozri tiež P. SCHLECHTRIEM, UNIFORM SALES LAW - THE UN-CONVENTION ON CONTRACTS FOR THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS, Manz, Vienna, 1986, s. 97.

⁵⁹ Pozri Knapp, *op. cit.*, čl. 76 § 2.4. Pozri tiež J. ZIEGEL, THE REMEDIAL PROVISIONS IN THE VIENNA SALES CONVENTION: SOME COMMON LAW PERSPECTIVES, in N. GALSTON & H. SMIT, eds., INTERNATIONAL SALES: THE UNITED NATIONS CONVENTION ON CONTRACTS FOR THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS, M. Bender, New York, 1984, § 9.05.

⁶⁰ Článok 7.4.6 Zásad UNIDROIT obsahuje ustanovenie analogické k článku 76. Pozri článok 7.4.6 Zásad UNIDROIT; Komentár k čl. 7.4.6 Zásad UNIDROIT Principles, 1. Pozri tiež ROZHODCOVSKÝ ROZSUDOK, ICC 8502 (Prípád ryže), 1 november 1996, CISG-Online.ch 1295 (analyzuje čl. 76 CISG a čl. 7.4.6 Zásad UNIDROIT). Rovnako aj PECL obsahuje ustanovenie o výpočte náhrady škody na základe abstraktných údajov. Pozri čl. 9:507 PECL.

⁶¹ Pozri čl. 76 ods. 1 CISG

⁶² Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 76, 3.

⁶³ Pozri SCHLECHTRIEM, CALCULATION OF DAMAGES, *op. cit.*, §§ IV. 1, 3(b).

postupom podľa článku 55.⁶⁴ Tento výklad je však v rozpore so znením článku 76 a nemal by byť nasledovaný.⁶⁵ To znamená, že ak zmluva nijako neurčuje kúpnu cenu, článok 76 nie je možné aplikovať a poškodená strana, ktorá odstúpila od zmluvy bez toho, aby uzavrela náhradný obchod, sa musí domáhať nároku na náhradu škody podľa článku 74.

4.3 Bežná cena je cena, ktorá je vo všeobecnosti požadovaná za takýto tovar pri porovnateľných podmienkach v danom odvetví obchodu.

4.3.1 Výpočet výšky náhrady škody na základe abstraktných údajov v zmysle článku 76 je možné použiť len v prípade, ak v prípade tovaru, ktorý je predmetom zmluvy, existuje bežná cena.⁶⁶ Požiadavka na bežnú cenu neznamená, že musí existovať oficiálne alebo neoficiálne vyčíslenie trhovej ceny predmetného tovaru.⁶⁷ Bežná cena predstavuje cenu vo všeobecnosti účtovanú pri kúpe tovaru rovnakého druhu za porovnateľných podmienok.⁶⁸ Určenie bežnej ceny v zmysle článku 76 vyžaduje objektívny základ pre určenie hodnoty tovaru a nie je možné ho uplatniť vtedy, ak je tovar ohodnotený len na základe subjektívnych postojov.⁶⁹ Navyše je niekedy potrebné prispôbiť výšku náhrady škody s poukazom na rozdiely medzi cenou obchodu, od ktorého bolo odstúpené, a bežnou cenou.⁷⁰

4.4 Bežnú cenu je potrebné stanoviť vzhľadom k momentu, kedy došlo k odstúpeniu od zmluvy, teda k momentu, kedy došlo k prejavu vôle odstúpiť od zmluvy Ak však ešte pred

⁶⁴ Pozri *id.*

⁶⁵ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, art. 76 ¶ 5; pozri tiež Sumár záznamov z rokovaní Prvej Komisie, 37. zasadnutie, Consideration of the Report of the Drafting Committee to the Committee, článok 71 a 72 [neskorší článok 75 a článok 76 CISG], 7 apríl 1980, dostupný na <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/firstcommittee/Meeting37.html>>.

⁶⁶ Pozri ESTÓNSKO, Tallinna Ringkonnakohus (*Novia Handelsgesellschaft mbH v. AS Maseko*), 19 február 2004, CISG-Online.ch 826, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040219e3.html>> (rozhodol, že predávajúci bol povinný náležite preukázať existenciu bežnej ceny rajčinovej pasty za účelom priznania náhrady škody podľa článku 76).

⁶⁷ Pozri Knapp, *op. cit.*, čl. 76 § 3.3; pozri tiež Komentár k čl. 7.4.6 Zásad UNIDROIT, 2 (“Častokrát, ale nie vždy, pôjde o cenu určenú na burze.”) Avšak povaha „tovaru, ktorý bol vyrobený na objednávku kupujúceho“ môže spôsobiť, že náhrada škody bude musieť byť vypočítaná podľa článku 74 namiesto článku 76. Pozri F. ENDERLEIN & D. MASKOW, *INTERNATIONAL SALES LAW*, Oceana, New York, 1992, čl. 76 § 2.

⁶⁸ Pozri NEMECKO, OLG Celle (*Prípad vysavačov*), 2 september 1998, CISG-Online.ch 506, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/980902g1.html>> (uvádza, že “bežná cena je cena, ktorá je vo všeobecnosti požadovaná za tovar rovnakého druhu v tomto odvetví za porovnateľných podmienok”); pozri tiež B. NICHOLAS, *The Vienna Convention on International Sales*, 105 L.Q. REV. 230, 1989, Fn. 30. Za účelom posúdenia, či je tovar porovnateľný, by mal súd aplikovať článok 35 CISG, ktorý uvádza podstatné náležitosti tovaru bez vád. Cf. ROZHODCOVSKÝ ROZSUDOK, ICC 8740 (*Prípad ruského uhlia*), 1 október 1996, CISG-Online.ch 1294.

⁶⁹ Pozri ROZHODCOVSKÝ ROZSUDOK, ICC 8740 (*Prípad ruského uhlia*), 1 október 1996, CISG-Online.ch 1294. Komentár k článku 7.4.6 Zásad UNIDROIT objasňuje, že „bežná cena“ predstavuje cenu určenú na základe porovnania cien, ktoré sú všeobecne účtované za rovnaký alebo obdobný tovar alebo služby. Dôkaz o bežnej cene je možné získať okrem iného od profesionálnych organizácií a obchodných komôr. Pozri Komentár k čl. 7.4.6 Zásad UNIDROIT, 2. Hoci PECL umožňujú náhradu škody zodpovedajúcu rozdielu medzi kúpnu cenou na základe zmluvy a bežnou cenou, nedefinujú pojem bežná cena v texte ani v komentári k nemu. Pozri čl. 9:507 PECL.

⁷⁰ Pozri ROZHODCOVSKÝ ROZSUDOK, CIETAC (*Prípad zliatiny silikónu a mangánu*), 1 február 2000, CISG/2000/01, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000201c1.html>> (bolo potrebné znížiť cenu o určité percento, ak bola bežná cena určená na základe tovaru s vyššou kvalitou než tovaru v prípade zmluvy, od ktorej bolo odstúpené.) Pozri ROZHODCOVSKÝ ROZSUDOK, CIETAC (*Prípad železného silikátu*), 18 apríl 1991, CISG/1991/01, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/910418c1.html>> (nie je vhodné prihliadať na zverejnenú cenu tovaru, ktorá nezahŕňa rovnaké podmienky dodania tovaru ako v prípade zmluvy, od ktorej bolo odstúpené).

odstúpením od zmluvy došlo k dodaniu tovaru, bežnú cenu je potrebné stanoviť vzhľadom k momentu, kedy bol tovar dodaný.

4.4.1 Podľa článku 76 má byť bežná cena určená vo vzťahu „k momentu odstúpenia od zmluvy“. Moment odstúpenia od zmluvy je „moment, kedy došlo k prejavu vôle o odstúpení od zmluvy“.⁷¹

4.4.2 Ak však odstúpi poškodená strana od zmluvy „až po dodaní tovaru“, potom je potrebné použiť bežnú cenu „v čase dodania tovaru“.⁷² Tento postup sa uplatní bez ohľadu na to, či kupujúci „v čase dodania tovaru“ vedel o existencii dôvodu pre odstúpenie od zmluvy.⁷³ Účelom tohto ustanovenia je „zabrániť kupujúcemu, ktorému bol už dodaný tovar a ktorý má právo odstúpiť od zmluvy, aby predlžoval dobu do odstúpenia od zmluvy za účelom zvýšenia škody spôsobenej predávajúcim.“⁷⁴

4.4.3 Prípady porušenia zmluvy ešte pred jej splatnosťou, kedy poškodená strana odstúpi od zmluvy ešte pred dobou splatnosti zmluvných povinností, môžu viesť k nepresnému výpočtu výšky náhrady škody na základe článku 76.⁷⁵ Dôvodom je skutočnosť, že na trhu s kolísavou cenou tovaru nie je isté, či by bola trhová cena v momente splatnosti zmluvy rovnaká ako je v momente odstúpenia od zmluvy. Je preto vhodnejšie vypočítať výšku náhrady škody na základe bežnej ceny tovaru, ktorý má byť dodaný v budúcnosti určenej v čase odstúpenia od zmluvy. V niektorých prípadoch však takáto bežná cena tovaru, ktorý má byť dodaný v budúcnosti, neexistuje. V tomto prípade je potrebné určiť výšku náhrady škody s poukazom na bežnú cenu tovaru v čase odstúpenia od zmluvy, aj keď pôjde o odstúpenie od zmluvy pred splatnosťou zmluvy.⁷⁶ Tento postup je v súlade so znením článku 76, ako aj s teóriou, že trhová cena nemusí odrážať všetky osobitosti zmluvy, od ktorej bolo odstúpené.⁷⁷

⁷¹ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 76, 11. Návrh Dohovoru z roku 1978 (článok 72 ods. 1) odkazoval na moment, kedy poškodená strana mohla poprvýkrát odstúpiť od zmluvy. Táto formulácia bola vytvorená s cieľom zabrániť špekuláciám poškodenej strane na úkor druhej strany. Táto formulácia však bola odmietnutá, pretože bola nejasná a poskytovala príliš širokú právomoc súdom, najmä pri posudzovaní porušenia zmluvy ešte pred jej splatnosťou. Pozri Knapp, *op. cit.*, čl. 76 §§ 2.9.1-2.9.3.

⁷² Zásady UNIDROIT ani PECL neobsahujú takú podrobnú úpravu ako článok 76 v otázke určovania momentu, podľa ktorého je potrebné určiť bežnú cenu. Oba dokumenty uvádzajú, že bežnú cenu je potrebné určiť vo vzťahu k momentu ukončenia zmluvy. Pozri čl. 7.4.6 Zásad UNIDROIT; pozri čl. 9:507 PECL. Článok 2 U.C.C. vo všeobecnosti vyčísluje výšku náhrady škody spôsobenej predávajúcemu k momentu dodania tovaru a výšku náhrady škody spôsobenej kupujúcemu k momentu, kedy sa kupujúci dozvedel o porušení zmluvy. Ak však dôjde k porušeniu zmluvy ešte pred jej splatnosťou a rovnako žaloba je podaná ešte pred určenou dobou plnenia povinnosti strany, ktorá odstúpila od zmluvy, výška trhovej ceny podľa U.C.C. sa má vyčísliť k momentu, kedy sa poškodená strana dozvedela o odstúpení od zmluvy. Pozri FLECHTNER, *op. cit.*, s. 99-100.

⁷³ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 76, 11.

⁷⁴ FLECHTNER, *op. cit.*, s. 99. Tento dvojité test bol zjavne zakotvený z dôvodu, že niektorí delegáti sa obávali, že test zakotvený v pôvodnom návrhu (moment, kedy poškodená strana poprvýkrát mohla odstúpiť od zmluvy) bol príliš vágny a tiež z dôvodu, že ostatní delegáti sa obávali, že nahradenie tohto vymedzenia momentom skutočného odstúpenia od zmluvy by mohlo umožniť poškodenej strane oddialiť rozhodujúci moment a získať tak výhodu z kolísavých trhových cien. Na druhej strane moment dodania tovaru nie je takisto vhodný pre každý prípad, nakoľko nie v každom prípade musí skutočne dôjsť k dodaniu tovaru, ako je to aj v prípade porušenia zmluvy ešte pred jej splatnosťou. Z toho dôvodu predstavuje článok 76 vhodný kompromis medzi uvedenými návrhmi. Pozri J. ZIEGEL in REPORT TO THE UNIFORM LAW CONFERENCE OF CANADA ON CONVENTION ON CONTRACTS FOR THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS, 1981 (*dostupné na <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/text/ziegel76.html>>*).

⁷⁵ Pozri SCHLECHTRIEM, CALCULATION OF DAMAGES, *op. cit.*, Úvodné poznámky.

⁷⁶ Pozri *id.*, §§ III(2)(c), (d).

⁷⁷ Pozri Komentár Sekretariátu, *op. cit.*, čl. 71, 4.

4.5 (a) Bežnú cenu je potrebné určiť vzhľadom k miestu, kde malo dôjsť k odovzdaniu tovaru.

(b) Ak v mieste, kde malo dôjsť k odovzdaniu tovaru nie je možné určiť bežnú cenu, je potrebné ju určiť vzhľadom k primeranému náhradnému miestu.

4.5.1 Článok 76 upresňuje postup pre určenie bežnej ceny, keď uvádza, že v prvom rade je potrebné prihliadnuť na „cenu, ktorá prevláda v mieste, kde sa mal tovar dodať.“⁷⁸ Miesto „kde sa mal tovar dodať“ je potrebné určiť podľa článku 31.⁷⁹

4.5.2 Ak v mieste odovzdania tovaru neexistuje bežná cena, je potrebné určiť ju vo vzťahu „k primeranému náhradnému miestu...“⁸⁰ Neexistuje univerzálne kritérium pre určenie ktoré iné miesto predstavuje primerané náhradné miesto.⁸¹ Vo všeobecnosti je náhradné miesto primerané, ak s prihliadnutím na náklady na prepravu tovaru do náhradného miesta by priemerný obchodník vzhľadom na okolnosti (tak z pohľadu kupujúceho, ako aj predávajúceho) považoval takéto miesto za vhodné.⁸² Typickým príkladom je miesto, ktorého podmienky sú najbližšie pôvodnému miestu.⁸³ Na prvý pohľad môže skutočnosť, že v mieste odovzdania tovaru neexistuje bežná cena, navodiť dojem, že takáto bežná cena neexistuje vôbec.⁸⁴ Ak bol však tovar odovzdaný v štáte predávajúceho a kupujúci odstúpil od zmluvy po dodaní tovaru a jeho prevzatí v štáte kupujúceho, kupujúci môže mať ťažkosti s určením bežnej ceny v štáte predávajúceho.⁸⁵ V tomto prípade môže kupujúci využiť primerané náhradné miesto.

⁷⁸ čl. 76 CISG

⁷⁹ Článok 31 uvádza:

„Ak nie je predávajúci povinný dodať tovar v určitom inom mieste, jeho povinnosť dodať tovar spočíva
a) v odovzdaní tovaru prvému dopravcovi na prepravu pre kupujúceho, ak zmluva o kúpe zahŕňa prepravu tovaru;
b) pri tovare, ktorý je v zmluve určený jednotlivo alebo síce podľa druhu, avšak sa má dodať z určitého skladu alebo vyrobiť alebo zhotoviť, a strany vedeli v čase uzavretia zmluvy, že tovar je alebo sa má vyrobiť alebo zhotoviť v určitom mieste, v umožnení kupujúcemu nakladať tovar v tomto mieste, ak sa naň nevzťahuje ustanovenie písm. a);
c) v ostatných prípadoch v umožnení kupujúcemu nakladať s tovarom v mieste, kde má predávajúci svoje miesto podnikania v čase uzavretia zmluvy.“

Článok 31 rozlišuje medzi bežnou kúpou tovaru a kúpou tovaru, ktorá zahŕňa aj prepravu tovaru. V prípade, ak kúpa zahŕňa aj prepravu tovaru, je miestom dodania priestor, kde predávajúci odovzdal tovar prvému dopravcovi na prepravu pre kupujúceho. Napríklad v prípade talianskeho predávajúceho a švajčiarskeho kupujúceho určil taliansky súd za miesto dodania tovaru Anglicko, nakoľko tovar bol odovzdaný dopravcovi v Sheffielde. *Pozri* TALIANSKO, Tribunale di Reggio Emilia (*Prípady priemyselných strojov*), 3 júň 2000, CISG-Online.ch 771, anglický preklad dostupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000703i3.html>>; *pozri tiež* HOLANDSKO Hoge Raad, 26 september 1997, CISG-Online.ch 286.

⁸⁰ Čl. 76 ods. 2 CISG. Podľa §§ 2-708 ods. 1 a 2-713 ods. 2 U.C.C., náhrada škody určená na základe trhovej ceny sa zisťuje v mieste prevzatia tovaru v prípade predávajúceho a často aj v prípade kupujúceho. *Pozri* §§ 2-708 ods. 1, 2-713 ods. 2 U.C.C. (1978). Avšak § 2-713 ods. 2 U.C.C. určuje výšku trhovej ceny v mieste, kde po doručení tovaru kupujúci odmietol prevziať tovar. *Pozri* § 2-713 ods. 2 U.C.C.

⁸¹ *Pozri* ENDERLEIN & MASKOW, *op. cit.*, čl. 76, 11.

⁸² *Pozri* Knapp, *op. cit.*, čl. 76, 3.4.

⁸³ *Pozri* Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 76, 10.

⁸⁴ *Pozri* ENDERLEIN & MASKOW, *op. cit.*, čl. 76, 11.

⁸⁵ *Pozri* HONNOLD, *op. cit.*, 413.

5. Ak zmluva neurčuje cenu alebo ak neexistuje bežná cena v zmysle článku 76, náhradu škody je možné vypočítať podľa článku 74.

5.1 Článok 76 výslovne neuvádza postup pre výpočet výšky náhrady škody v prípade, ak zmluva neurčuje kúpnu cenu alebo ak nie je možné určiť bežnú cenu. V tomto prípade môže byť výška náhrady škody vypočítaná postupom podľa článku 74.⁸⁶

6. Poškodená strana, ktorá má nárok na náhradu škody podľa článku 76, môže mať naďalej aj nárok na náhradu inej škody podľa článku 74.

6.1 Rovnako ako v prípade článku 75, aj článok 76 uvádza, že poškodená strana má nárok nielen na náhradu rozdielu medzi zmluvnou cenou a bežnou cenou, ale aj na náhradu akejkoľvek inej škody postupom podľa článku 74. Takáto škoda môže zahŕňať ďalšie straty vrátane ušlého zisku, ktorý by nebolo možné nahradiť postupom podľa článku 76.

6.2 Komentár Sekretariátu poskytuje následný príklad výpočtu výšky náhrady škody podľa článku 76:

Príklad [A]. Zmluvná cena predstavovala \$50,000 podľa doložky CIF. Predávajúci odstúpil od zmluvy z dôvodu podstatného porušenia zmluvy kupujúcim. Bežná cena [v čase odstúpenia od zmluvy] za tovar uvedený v zmluve v mieste, kde bol tovar odovzdaný prvému prepravcovi bola \$45,000. Výška náhrady škody priznaná predávajúcemu bola \$5,000.

Príklad [B]. Zmluvná cena predstavovala \$50,000 podľa doložky CIF. Kupujúci odstúpil od zmluvy z dôvodu, že predávajúci nedodal tovar. Bežná cena [v čase odstúpenia od zmluvy] za tovar uvedený v zmluve v mieste, kde mal byť tovar odovzdaný prvému prepravcovi, bola \$53,000. Dodatočné náklady vzniknuté kupujúcemu v dôsledku porušenia povinnosti predávajúceho predstavovali \$2,500. Výška náhrady škody priznaná kupujúcemu podľa článkov [76 a 74] bola \$5,500.⁸⁷

6.3 Ak sa poškodená strana domáha náhrady škody podľa článku 76 aj náhrady inej škody podľa článku 74, celková náhrada škody by nemala dostať poškodenú stranu do lepšieho ekonomického postavenia, než v akom by bola, keby bola zmluva riadne plnená.⁸⁸ Predpokladajme napríklad, že predávajúci oprávnenne odstúpil od zmluvy v dôsledku podstatného porušenia zmluvy kupujúcim a neuzavrel náhradný obchod. Zmluvná cena za tovar bola \$50,000 a trhovú cenu za porovnateľný tovar v čase odstúpenia od zmluvy bola \$45,000. Podľa článku 76 má predávajúci nárok na náhradu škody vo výške \$5,000. V tomto prípade má predávajúci stále k dispozícii tovar a môže ho ďalej predat' za bežnú cenu, a preto ak by si predávajúci nárokoval aj náhradu škody za ušlý zisk, ktorý by získal z tohto obchodu v zmysle článku 74, jeho nárok by bol v tejto časti zamietnutý.⁸⁹ Poskytnutie náhrady škody za ušlý zisk by predávajúceho dostalo do výhody, nakoľko má stále k dispozícii tovar a môže ho predat' za bežnú cenu. Ak by sa však bežná cena tovaru, za ktorú ho môže predávajúci predat', znížila oproti momentu, keď odstúpil od zmluvy, mal by predávajúci nárok na náhradu takejto inej škody. Na druhej strane však článok 77 ukladá zmluvnej strane povinnosť podniknúť primerané opatrenia na zmenšenie straty, a to aj v prípade

⁸⁶ Pozri Knapp, *op. cit.*, čl. 76, 3.7.

⁸⁷ Pozri Komentár Sekretariátu, *op. cit.*, čl. 72, 8.

⁸⁸ Pozri Knapp, *op. cit.*, čl. 76, 2.7.

⁸⁹ Tento príklad nezahŕňa prípad predaja tovaru v obchode.

ušlého zisku. Preto ak zmluvná strana poruší túto povinnosť, druhá strana sa môže domáhať zníženia výšky náhrady škody v časti, v ktorej bolo možné škodu zabrániť.

6.4 Vo väčšine prípadov bude "iná škoda" v prípade článku 76 obdobná ako v prípade náhrady škody podľa článku 75. Existuje však niekoľko významných rozdielov.⁹⁰ Ak poškodená strana postupuje podľa článku 76, môže sa domáhať náhrady škody, ktorá presahuje rozdiel medzi zmluvnou cenou a trhovou cenou.⁹¹ Ak napríklad porušil predávajúci zmluvu v rámci rýchlo rastúceho trhu a tým spôsobil kupujúcemu škodu v podobe zmarenia možnosti ďalej predať tovar za cenu o 50 % vyššiu oproti trhovej cene, kupujúci by mal teoreticky nárok na náhradu škody o 50% vyššiu v podobe "inej škody."⁹² Takáto náhrada škody by bola oprávnená v zmysle článku 76, avšak nie pri postupe podľa článku 75, nakoľko uskutočnenie náhradného obchodu by zabránilo zisku z obchodu s tretou osobou.⁹³ Navyše náhrada ušlého zisku je prípustná ako náhrada inej škody v zmysle článku 76 aj v prípade, ak si poškodená strana nárokuje náhradu ušlého zisku z predaja v obchode.

⁹⁰ Pozri Stoll & Gruber, *op. cit.*, čl. 76, 39.

⁹¹ Pozri *id.* Oprávnená strana musela podniknúť primerané opatrenia na zmenšenie straty v súlade s článkom 77, aby jej bolo možné priznať tento nárok.

⁹² Vychádza sa pritom z predpokladu, že škoda bola predvídateľná a poškodená strana podnikla primerané opatrenia na zmenšenie straty.

⁹³ Pozri *id.*, čl. 75, 11.